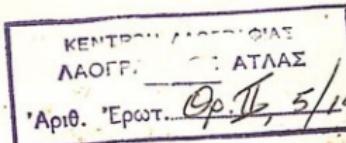

6
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ
A'

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΩΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*

Α ΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Νεοεπίβριος 1869/Οκτώβριος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολης) ... *Τίμερος*
 (παλαιότερον όνομα: *Τίμαρ. ΕΖ.* ...), Επαρχίας *Κορινθίας*
 Νομού *Ροδοπών*
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἔξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Αδανάσου*
Ιωαννίνων επάγγελμα *διδασκαλος*
 Ταχυδρομική διεύθυνσις : *Τίμερον - Κορινθίας*
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἔξεταζόμενον τόπον 32. έτη.
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίαι :
 α) όνομα καὶ ἐπώνυμον *Αγριδάσιος Τελικίων*

τῆλικια *ΤΟ.* γραμματικαὶ γνώσεις Γ' *Θεμοληνος*
 τόπος καταγωγῆς *Εινερδρον*
Μαργαρίτην Αγριδάσιην Θραίκην, Καλοκείρην,
ΑΚΑΔΗΜΙΑ Κορινθίας, ΑΘΗΝΩΝ

A'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
 βοσκὴν ποιμνίων ; *εισι... ωρει, ναι... εισι.. θρηνα!*
- ‘Υπῆρχον αὕται χωρισταὶ ἡ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
 ματα ;
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ιδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
 δῆλ. εἰς τοὺς χωρικούς β) εἰς γαιοκτήμονας (“Ελληνας ἢ ξένους, ὡς
 π.χ. Τούρκους”) γ) εἰς Κοινότητας δ) εἰς μονάς κλπ.
ει... λοκές... χωρινοί...
- 3) ‘Ο πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
 γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ’ αὐτῷ μετὰ τὸν θάνατόν
 του ; .. *ει... οιαληρζ, α. Η. Ι. Σ. μητέρ. Φωναριθενεκα-
 ρο! Κινερον. Λαμ. Ξεισιθ... Αν. Αχερογιάν.*

- β'. 1) Οι κάτοικοι άσχολούνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ... Καὶ... γέλων ρόσοντας γαλήνην γεωργίαν
- 2) Οι τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) άσχολούνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ;
- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους ὡς ἄπομα ἢ μὲ δλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;
- Σὺν γεωργίᾳ τοι αὐτα.
- 2) Πῶς ἐκαλούντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπτροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) Ποία ἦτο ἡ κοινωνική των θέσις ;
- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα;)
- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἔργαται, ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θερινό, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τριγυητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἥσον ἀνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;
- Θερησιμοποιούσκοι δρυγάται... καὶ αὐτῷ λόγιδοι... λόγιδοι... καὶ αὐτοί αὐτοί αὐτοί... μετά γεράνια
- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ύπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναὶ, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;
- Ναὶ ! Ημερολόγιο
ἡ ναὶ είναι... αἴτιος την την
- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέες τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἔργασίας ;
- Θερησιμοποιούσκοι... μετανιάζει την την
- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἔργαται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιαστές), πραματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ;
- αἱ... δρυγάται

δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲν ζωϊκὴν κόπρον
(βιοῦν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲν καῦσιν: α) τῆς καλα-
μᾶς μετά τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) η μὲν κάλυψιν (παρά-
χωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὄργώματος;

...ει! γνι. μη. κ.σ.ρ.ον.

2) Πότε ἔγινε τὰ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
σας; 1938

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργι-
καὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ὄρογρον. σιδηρον
46.1924.οχ! μηχαναὶ τοῦ 1956

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
Εἰς ποῖα ιτήματα ἔχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;
Ποῖος κατεσκέψει τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμή-
θεῖα αὐτοῦ, μενογλυκον. εγ. εστα. λα.
κιμφατε, θυροφυλλωτο. εισι. κ.σ.ρ.ον

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἑκάστου τύπου
σιδηροῦ ἀρότρου μὲν τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν
αὐτοῦ; ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

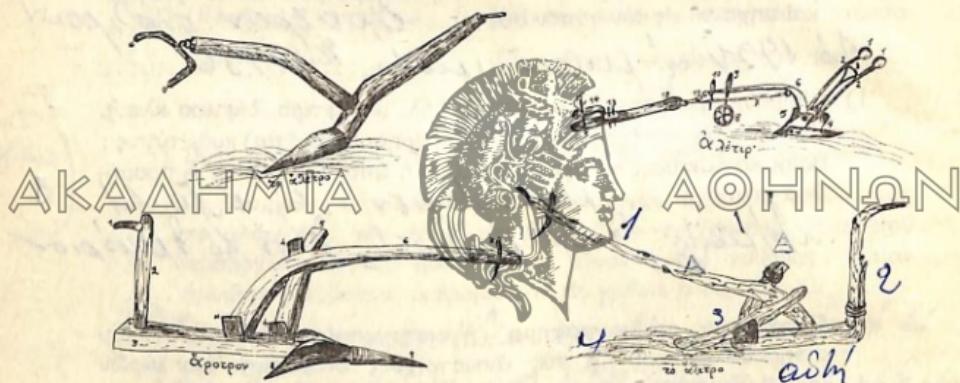
1..... 4..... 7..... 10.....
2..... 5..... 8.....
3..... 6..... 9.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει); 1956

3) Μηχανὴ θερισμοῦ 1932

- 4) Μηχανή δεσμάτως τῶν σταχύων (δεματιῶν).....
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ 19.32
- στ'. 1) Τὸ διύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιόν διύλινον ἄροτρον *πλέκοι λογοειδεῖς γένεσι*
-
-
- 2) Ποία ἡτοί ἡ μορφὴ τοῦ παλαιοῦ διύλινου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ διύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὁνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἔξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. *Σταλάρι* 6. 11.
2. *Κοντηρι* 7. 12.
3. *Ταράληνη* 8. 13.
4. *Λινίσι* 9. 14.
5. 10. 15.

(1) Εἶναι εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν οὐτάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησιν).

- 4) Τὸ δὲ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἄρότρου ἥτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἡ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἔαν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

.....Ναὶ, μιαν μορφὴν.....

- 5) Ποιὸν τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἄροτρου;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

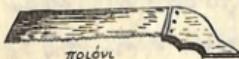
ΔΡΟΜΩΝ

- 6) Ἡτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἡ σιδήρου μ. σ. α. γ. α.

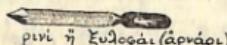

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἄροτρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.)

Τὸ γρ. λα' αὐταγ. ερόμενε διλόγ. μερινδέσιμο

ἀρίδια

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὅργωμα) ποῖα ζῷα ἔχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ὄβλοι, ζῷον, δηλ.
ἵππος, ἥμιονος, ὄνος... *B. ο. εἰς.. παλ.. λοιπούς...*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὅργωμα δύο
ζῷα ἢ ἐν; *Ο. ι. ο.*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲν δύο ζῷα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός;
..... *η. ι. ο.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφὴν τοῦ παλαιοτέρου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν), καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἔξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύ-
λια κλπ.).

- 10) Σχεδιάσατε ἴδιαιτέρως τὴν μορφὴν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας. 1. *γρυπός*, 2. *καλώγρυπός*, 3. *μετρόγρυπός*
4. *τεντρόγρυπός* 5. *τετράγρυπός*

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὄποιος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι!),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὅργωμα; (Σχεδιάσατε
αὐτόν). *κατάσταση*

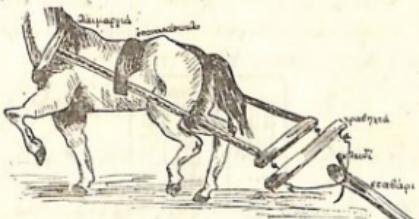
- 12) Ἀπό πότε γίνεται τὸ ὅργωμα δι' ἐνὸς ζώου; .. *αρχή.. παλ.. λοιπούς*

Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; .. *πορφύρα*

το.. γρυπό.. ολό.. ημιπεριόδιν.. γαλεν.. ανα.. οντογόνη
μίς μετρόγρυπός

Περιγράψατε καὶ σχεδιάσσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευὴν,
τὴν ὅποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶν διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.

Σκ. γριπεύς ἀρότρου

ζ. Ἀροτρίαστις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὕργωνε παλαιότερον (ἢ σῆμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἴδιοκτήτης
τοῦ ὕρου ἢ ἄλλος). 2) γυναῖκα 3) υπηρέτης. Σημείωσο τὸ
τι συνιθεῖεν εἰς τοῦ τόπου σας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΤΟΙΟΥΝ ΚΑΙ ΤΟΙΟΥΝ οντοτηταί

ε. Εργάτη

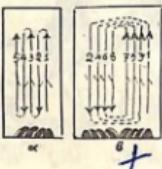
- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέστε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).
- 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.
- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῷα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ
ὄργωμα μὲ σχοινί, τοῦ ὅποιου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζώων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή, καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

*Ἄγειν εχοτιού... Μετανιάζει Σμαραγδούλαντει
τέλευτας... εφ' οὐδείς οὐδείς... μαι Βέλα για τη
γυρίσαν εσ' αἴρην αἰχανιά*

- 4) Σχεδιάσατε πῶς έγίνετο παλαιότερον (έπιστης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εύθειαν γραμμήν, ώς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

.....*Οι λαμές εἰς τὰ κανέληαν σχεδιά-
γραμμέα.*.....

ἢ ὄργώνεται περιφερειακῶς ώς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὄργωμαστος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Η σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἄγρου ἔγίνετο (τὸ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδες (δηλ. σπορεῖς, ντάμεις, στασίες, μεσόδραδες κ.λ.π.) ;

Nαι, 6. w.o.pis

Πῶς ἔχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; μὲ αὐλακιάν ; *μεσόδραδες*

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπτάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἀροτρον;

ἄργυρων

- 7) Ποῖοι τρόποι ἡ εἶδη ὄργωμαστος (ἀροτριάσεως) ἥσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά, κλπ.

*καρίκια - καρίκια (εἴτε ἀρραγι. αὐλα-
και. γι. εντός καράλην ἵποτες) σιδ. απορά
ἀραλούτον, μυούγνικ, μαζί φαεχτικ*

Εις ποῖα δργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (δργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα δργώματα ἔγινοντο (ἢ
γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικήν περίοδον. Πῶς λέ-
γονται (ὄνοματολογία) τὰ δργώματα αὐτά: π.χ. καλλουργιά,
διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

εν.α... ὁργαρεα; λο. καρφο-
καιρι. (Ἀργαρόν) αναί ενα. κατα' δι. δι. δι. ενημαρεα. λεσ. ενορφου. (τ.)

λο. κερά. λα. δι. δο. λορεα. εγ. λο. ενητηρο. ενορφι

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Απαντήσατε δύοις, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρα-
νάπομσιν, διὰ μὰ σπερθῆ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

εν.δ.λ.γ.

4) Πόσα δργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀραβισίτου, ψυχανθόν, κηπευτικῶν σιδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποίαν ἐποχήν;

εν.δ. (1)

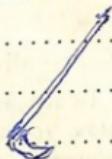
5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν.
π.χ. τὸ δισάκινον εἰς αὐτὸν περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμ-
βανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

λο. σιρανι,

παί. εν.ε.κε.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρί-
ζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ύνι κατὰ
τὴν δροτρίαστιν (δργώμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἡ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἡ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆναι εἰς τὸ ἐν ἄκρῳ τοῦ βουκέντρου ἡ μὲ ἄλλον τρόπον; ... *τ. Εγγεγρα* ...

2) Γίνεται μέτὰ τὸ ὅργωμα ἴροπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *γ. ν. νέστη*

3) Ἡ σκαφὴ μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπτὶ κ. ἄ.) ; Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἀνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἑκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἡ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἡ τοῦ κήπου π.χ. δικασμάς, ἡ τσάπτα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου καὶ παραθέσατε ἵχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Ταύτα

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 6) Ποια πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὅργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοί, οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἔκτελοῦν

Kareis

.....

.....

- 7) Ποια χωράφια ἔκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν δόσπριών. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ τὴν καλλιέργειαν ἔκάστου εἴδους.

ταὶ μιν... γονίκεα... καρφούσαι... μετασπο-

ρον... πίχεται... μὲν καὶ σεριζεῖται... αὐτὸν αὐτοὺς

τοις ἄρδηροις... οὐδὲν σκεπάζει.

- 8) Ποια χωράφια ἔκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν

ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

οὐδὲν... γένικας... επιγένεται... τοις... σποροφύτευσιν

σιλεύει.

.....

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-

λων· ἐσπέρνοντο ἡ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια, ἢ πραστίες, (βραγγές)

καὶ ἄλλως.

τειχογράφοι... μεταβολαί... αετοί... αετογρά-

ραφοί... πλαγίαι...

.....

B'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

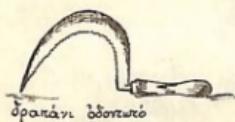
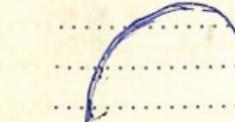
a. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἵχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.)

π.χ. μὲ τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

ρες φρεσιον. vi.

ΠΣΤΙΣΗ

δρεπάνι όδοντωτό

δρεπάνι
κέ Κόψη

Ἐὰν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίστης νὰ
σχεδιάσετε τὰ ἔργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποια ἄλλα ἔργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἑθερίζοντο
(ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν
ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

ρες κόσσες

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἔργα-
λείου ἦτο όμολὴ ἢ όδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

δρεπάνι

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἡ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). Ο σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

μερ. ξ.ν.Α.ρ.

II

- 5) Ποίος κατεσκεύαζεν αύτά τὰ θεριστικὰ ἔργα λεῖψα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ... Την... Θεωρία... ειδικός... Έργοστρατεύεται
ζευκεινου... αει... ειδηπρας. Λα' καλαμισσαρε
- 6) Ήτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὅχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ δοσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζῷων (τῆς ρόβης κλπ.) Σχι.....
-

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

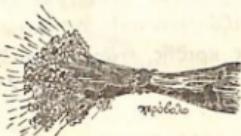
- 1) Εἰς ποιὸν ὑψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἔθεριζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτέρον, μέσον ὁ σῖτος, ἢ κριθή, ἢ βρώμη, ἢ σίκαλις κλπ. Σειρήνων... αναρριζεται... Καν. γραμματικων
Παν. ειλον.... 10-15 Σκαλ.....
- 2) Οἱ στάχυες ποὺ ἔμεναν (ἢ μενοῦν) εἰς τὰ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πᾶς ἐλέγοντο (ἢ πᾶς λέγονται). μιασσαμ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ **ΑΘΗΝΩΝ**

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίες, πιάσματα, χεριές, χερόβιολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι φί θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; ΟΙ... ΙΟΙΟΙ.....
-

- 4) Πᾶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειρίες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ δμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; "Οπου τοποθετοῦνται πολλά μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εύρισκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ σταυρώγονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) Καθαρούσια,
δυο... της... χειρός... χειρίες... εἰς... την... σημαίη...
ιστρό... δια... ιδια... καταπονησαν.. οι... στάχυες
-

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα/μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. *X. ερ! εδ.*

γ.' Οἱ θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; 'Υπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἦρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλον τόπουν καὶ ποῖον ; ... *εναρβεζ*....

μει. γυναικερ, οἰς αἰγαλεύνει.

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι μὲν ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
αποκοπῶν (ξεκοπῆς). Ποια ἥτο ἡ ἀμοιβὴ εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Το ἡμερομίσθιον πότο μετὰ παρόχης φαγήτου ἡ σινεύ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μὲν τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὄνοματολογίαν)

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ιδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; 'Επίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἔργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν' (δηλ. νὰ μὴ πὸνῃ ἢ μέση των) ; ... *ερ. ερι-*

ολερον...χ.ερ.1...ελεφον...εργινον.εργα
εργιν. ονομασθειστον. ονομασθεισ
σια. ν. μων. περιφορη. περιφορη. περιφορη.
περιφορη. περιφορη. περιφορη. περιφορη.
περιφορη. περιφορη. περιφορη. περιφορη.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἥν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; ... *ναι!*

Χωρέων... ἐρχόντων... λόν... θέρισμού... δυνάμεις
Τελερή... ανα... παρασκευή...

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ πὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *Σεργιον. δούσαν.*

τις... λρεγκιδις... λιτις... λαοχίς... (επι... λα... θν. μεν. λα.)

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυς ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινας τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸν σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυς πλέκουν σταυρὸν ἣ φαθαί, τὴν ὅποιαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅποιο ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι
τεύτισμον... τεύτισμα... στάχυς... σηματοχέρη... με
θέρισμον... αγινού... αντι... σηματοχέρη... με
τιγινού... στάχυς... με... γινοντας... σταυρό.
τεύτισμα... στάχυς... μετα... πέτα... στάχυρες,

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

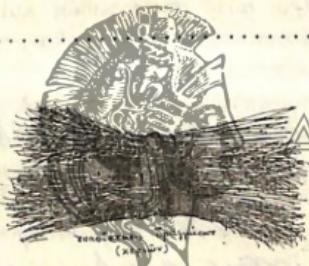
- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἢτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς

ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *επιτέλο... ορούση*
μετα... τε... γι... μετρε... λο... σηματοχέρη...

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές , ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία , μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους , π.χ. βροῦλα , σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἔχρησιμοποιεῖτο καὶ ἔργα λείόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἔργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδίασμάτων ἢ φωτογραφιῶν... *ε. 1071.*

Θερισμὸς στάχυων. Έδενται μεταξύ των σταχυών, πάνω στην έργασία της οργάνωσης.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ίδιαν θέσιν ἢ συνεκνετρώνοντο εἰς ώρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἄγρου ; Πόσα δεμάτια συνεκνετρώνοντο , ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; ...

*Κατα.. δό.. λαδον.. θμαγεσονα.. και.. ζα..
ζαρφον.. ολερβαλα.. ασα!.. 13.. ογκαλα.. λα
δροφαλον.. νταν.. κουργιρινια.. και.. λό!..
ηγενινω.. θριάλη.. πό.. θερισμένον.. ισασαλ..
ειριστο.. ντι.. μιν.. ωρητη.. πό.. θεονκοργιρινω.. ντρε*

ε.' Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἥρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; *ἀπό το 1922 αι ωρώντερον*

Πότε γίνεται ή σπορά ή τό φύτευμα αύτης.

Αιγαίοι Ελλαδές

τοιχογραφία

- 2) Πώς έγίνετο (ή γίνεται) ή έξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεωμήλων ἀπό τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ή μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν η φωτογραφίαν.

τεχνολογία

στ.' Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον η διατροφὴ τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Εάν ναί, περιγράψατε πῶς έγίνετο η καλλιέργειά του, ἐπειτα η κοπή, η ξήρανσις καὶ η φύλαξις αὐτοῦ....
- ζηραί χωρά
αιλαγνής οι εργάζονται με κόσσα
κορινθίας οι εργάζονται με την ευρωπαϊκήν την
μικροί λευκίδες για την εργάζονται κατα
στοιχίας.

- 2) Πότε έθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποιὸν ἔργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα η φωτογραφίας).

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποια ἔργαλεῖα ἔχρησιμο-ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν δύνοματολογίαν, ώς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεμάτιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

μεταφορὰ τῶν δεμάτων εἰς τὸ ἀλώνι

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὃπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμὸν δεμάτια. Εἰς τίνας τοπούς λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν:

*Υπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως ; γινεται
εἰς σωρόν, τοποθετεῖται σερινες, καθ. σημειο
δια την έπονην. οὐδὲ ποτέ οὐδὲ χρησιμεύειν. κατατα*

- 3) Υπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἔγινετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἀλώνια εἰς ἄλλον χῶρον δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι;

είτε είτε VI

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

είτε είτε VI. 2

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσότερας ;
ἢ ἐάν τοῦτο ἀνήκῃ εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σίς του, δηλ. μὲ ποιὰν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

*χρηστὴν χώρον μαι. ἔως/υς ωρδὴν ἕκακτον
ἡμέραν. εἰς τὰ μέρη. τούτον. ἔτι. τοῦ. εἰς/τον
χρονον τοι.*

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

λογιστ. λοι. φίγουλον.

- 7) Εἰδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἡ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *καθαρόν χωμάτινον.*

ΑΚΑΔΗΜΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλόνι ἑκαστὸν ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γυνώ τοιχώματος, ὃπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἡ συνήθωσ διὰ μείγματος κόπρου βιῶν
καὶ ἀχύρων). *καθαρόν χωμάτινον. ἥστρα. λεπτόν. ρεματικόν. χώματον. περιβολήν. λεπτόν. ρεματικόν. χώματον.*

λεπτόν. ρεματικόν. χώματον. περιβολήν. λεπτόν. ρεματικόν. χώματον.

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις, τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.
 ρίχνονται λαί φύγονται γέρα σκηνήνται
 λαί αλέχνεται ταί λίγη αἴρεται μοσίων.....

- 11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ζῷων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

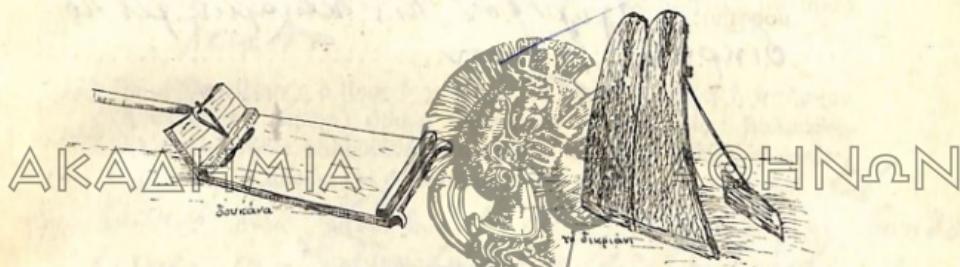
- a) 'Αλώνισμα πρὸς ἀχυροποιησμὸν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφέρομένου ζῷων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ἔνιλινος στῦλος, υψομένος διο μέτρων (καλούμενος στηγερός, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὅποιού ἔξαρτώνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ὀντοτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἔτερον ἄκρον τῶν ταὶ ζῷα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρεσ», καὶ οὗτα νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

γίνονται λαί βίδια (δύο) σκηνήνται
 ανταγωνιστούνται ταί λίγη αἴρεται μοσίων
 λαίνται αχερίς ταί λίγη αἴρεται μοσίων μείζονται

- b) Πῶς ζέύονται οἱ βόες, τὰ ἀλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῷα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές, αἱ ὅποιαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῷων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῷα περιφέρονται συνδεδέμενα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζῷου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἔνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἵχνογραφήματα).....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὡπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἔλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐζευγμένων ζῷων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾶτε εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὅσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῷων ζευγνυούμενων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; ... Διὰ δουκάνας... ηλωνίζονται... μόνοι λογ., εἰς γραφούς

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὡραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ πρὸιαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην;
- τηγανότα
τὸ γέλαιο μεχρι την αλεύριον αλιώνια
καὶ οὐχρή μαζί πέριβολο καταστάσι*

- 12) Ποια ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἔργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἴς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρων φύδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρῳ μορφήν):
- τηγανότα τὸ γέλαιον μαζί πέριβολο
δικράνι τὸ γέλαιον*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

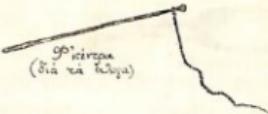
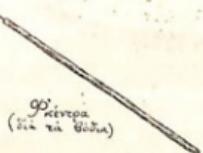

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἔρχομενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῷα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα τοὺς ἀκόπους στάχυς;
- τηγανότα*

- 14) Ὡτὸν ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόθεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευή της; (Σχεδίαστε τὴν ράβδον φύτήν). (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα).....
- τηγανότα τὸ γέλαιον τηγανότα*

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ὀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ὀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

μι. ωρ. αρωγ.

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ὀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διά νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπόν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

λαμι.

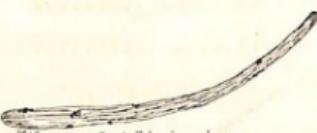
- 17) Ποιοὶ ὀλωνίζουν: ὁ Ἰδιος ὁ γεωργός μὲν ἴδια του ζῆται ἡ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ὀικόμη) εἰδικοὶ ὀλωνισταί (ἐν Αίτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τριπάνηδες, καλούμενοι ὀλωνισταί καὶ ἀγωγιάτες) οἱ ὅστιοι εἶχον βρέσια τὴν ἀλογάκι καὶ ἀνελάμβανον τὸν ὀλωνισμόν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΩΡΙΣ ΛΟΝΔΟΝΙΩΝ
Επίσης τον Γιώργ. Καραϊσκάκη τον Ογδόντα τον Σταύρο γρ. Λονδονίων
μετ. Μ. Κ. Επίσης τον Ιωάννη Λαζαρίδης οικείωντας τον

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲν ζῆται καὶ μὲν ὀλωνιστικὸν ἔργαλείον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲν χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπτανον) ἡ μὲν ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

- 19) 'Ο κόπτανος οὗτος πῶς ἐλέγετο' ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

Ἵνα ταρασσάντε τὸ κοπάνισμα
μικροὺς ἄρδεν μημετριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

‘Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; ’Ανελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

- 21) Ποῦ ἐτοπιθετοῦντο (ἐξηπλούντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ’ εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἔδαφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρωσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων; (Περιγράψατε λεπτο-
μερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς,
παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῷων, ὡς ἐπίστης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου,
ἐτραγουδοῦντο τραγούδια; Ἐὰν ναι, ποῖα;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα, ἢ φράσεις διὰ τὸν
συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἔργασίας;

*Ἐαν... Ἐν... λει... γο...
οβίαν... δέ... ἐποιμάντο... ανει... λα!... μῶν... ἐλειγον...
Ἄξια... αιων... λει... ἀριών!*

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

1939

ΑΚΡΙΒΕΙΑ

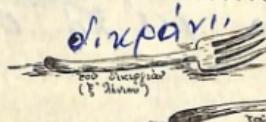
ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αίτωλίᾳ: λειώμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειώμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αίτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνη, δλλαχοῦ: δικιργάνη) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ..

*Ταμνι.. Ταμαζεύετο
με.. λι.. γραφήματα.. ανει.. με.. δι.. πράνι*

Γραφήματα

Ο σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπόν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπος μαχάρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποιὸν σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο . . . *Εχει σχίμα
σαρού ερογγυού τοι. Καρφωτελα... τού σικρα-
τι... πατερού τού τοι. οντοσ οντοσ σικρενιον
επιστοσει... τού σικρού γιαρού τοι τοι τοι
(εδη καθικετού τοι εκαβού) οτις... πασχέτος ποτα μηδα
ρι. (καρφολοΐ)*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει) ἄνδρας, γυναικαί εἰδικός λιχνιστής ἐπ' ἀμοιβῇ ;
*ούσιος γεωργού ματηγινοικού τοι. και το
μηχανήτη πασαρού αριστού*
- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν στοχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ . (εἰς τινας τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν, ζῷων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;
*Τζερούλα... καρελα... τζι καρέμων... ποι
καρπούλα... μετατόπιστον. (ιδικό μέσην)*
- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζῴων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο . πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαθούλισμα καὶ καρπολώνεμα). διὰ ποῖα δημητριακά συν-
ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνέμισματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ὄχυρα,
πᾶς γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

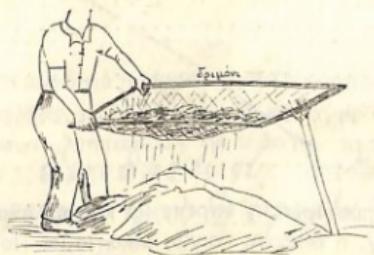
τελούντα
καὶ μελάνιον

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλῶν ὑπὸ γυναικοῦ διὰ σαρώθρου; ή δι' αλλῶν μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ δπάς διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βιολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὄλασ. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

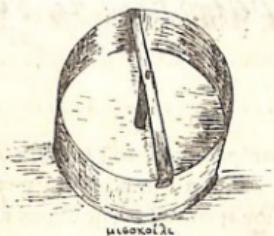
- 7) "Οταν ἑτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπός σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφὴ του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ, ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ.

Ποι. γιλού... κελον. σταυρό. γιλ. λόγγυνοι.
αιστ. μελώνιν. καρφών. βολ. τον. ελαρο.
τό. γιναρ. α. δεν. πλανεζονδεί. μίσος.
αγγο.

- 8) "Αλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπός (σῖτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

- γ'. 1) Ποῖαι ὁφειλοὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. "Ηρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἄλωνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του είς δύκαδας, είς κοιλά κλπ., παραθέσατε δέ και ίχνο-
γράφημα αύτοῦ βλ. κατωτέρω σχετικάς εικόνας) ... Σωρευώντας
ιωγράφων ή θηραϊκής οχύντας λαζαρίζουμε ποδαρός
τους, είκονας δέ αλλαντι μὲν ονοικι... μέν σοοσίον χυρού^{της}
Ορ. 12. Βικάδης.

2) Ποια ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο είς είδος εἰς τὸ ὄλωνι;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυψτιάτικο,
- δ) τὸ σλωνιατικό κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερου μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικός, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ίχνογραφήματα ἡ φωτο-
γραφίας αὐτῶν)

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγὴ (ό καρπός) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποια δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἔκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) . Αναδημηνιστο... μέτρος μ.σ. οικ. εγ.
ζ. η. οικισ. χωριού.. καν. Ψεγούλα.. Θμαρίδη.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῳνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἄγρον καὶ παρὰ τὸ ὄλωνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εις την ύπαιθρον ;

η αχαρων

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ὄλωνισμα ; . . .

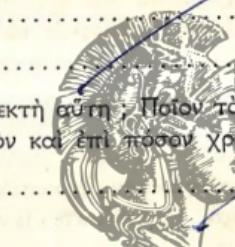
Η αρδ λεγεθεισα πραενεαν την καταληρα σταχυα.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ δποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας ικτι;

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὐτῇ. Ποίον τὸ σχῆμα της ποῦ φυλάσσεται. πρὸ τοῦν σκοτών καὶ ἐπὶ ποσον χρονον;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸν οὐρανόν. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἐσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκρίες, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰουδα), ἐσπέρας τῆς 31 Αύγουστου έτη.)

Η μαρτινην τον ωρων καερινον το μαρτι.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίου ώραν καὶ εἰς ποιον μέρος ; οαρινων
την μερην ανησυχησην μεν ωρων ειναι
εφορην εγρην αγγειον.

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αύτή ; (π.χ. φανός, ἀφανὸς κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν παιδιά, ἥλικιωμένοι, ποῖος ὅλος ;

Η γιαγιά.....

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ἔγκαλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν. Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναί, ἀπὸ ποιὸν μέρος ;

Η γιαγιά'.....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ουρφ.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος. Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

2) Πηδήματα, χοροί γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφὴ λεπτομερῆς)

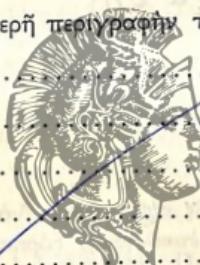
- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιᾶς κλπ.)

*Και γινότας... οἱ τε καθίσταισιν... λοιπόν... βαζόντες
τερπί... καὶ σὺ φέρετες γινότας γινότας...
καίγηται... οἱ Μάρτη...*

- 4) Καίονται (ἢ ἔκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ενταξιά
Podwirski.

1

A

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Καταχρεστι
για την Χρυσή Επίκληση